

Ela Szurpicka

Jestem absolwentką studiów magisterskich w zakresie projektowania na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Otrzymałam stypendium na Uniwersytecie Sabanci w Stambule (*Department of Visual Arts and Communication Design*). Obecnie jestem doktorantką Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dziedzinie sztuk wizualnych. Tematem mojej pracy doktorskiej jest „Instalacja przestrzenna jako immersyjne medium budowania empatii międzygatunkowej”. W swojej pracy przekładam na język sztuki spektrum doświadczeń relacji współczesnego człowieka z psem. Znaczące dla moich badań są teorie z dziedziny *animal studies*, ze szczególnym uwzględnieniem postulowanych przez Donnę Haraway koncepcji gatunków stowarzyszonych.

W pracy twórczej ciekawi mnie przekraczanie granic między dyscyplinami sztuki, nauki i technologii. Tworzę immersyjne instalacje i obiekty przestrzenne, czerpiąc z onirycznych narracji i surrealistycznych metafor. Korzystam z elementów świata naturalnego, łącząc je z obiektami technicznymi i technologicznymi, traktując je jednocześnie jako przedstawicieli dwóch, dychotomicznych narracji. Przeplatając te pozornie odległe elementy staram się zatrzeć granice między nimi. Tworzę hybrydy, zapraszając widzów do kontemplacji wzajemnych powiązań człowieka z istotami spoza gatunku ludzkiego. W centrum mojej praktyki stawiam uznanie naszej, ludzkiej, odpowiedzialności w tych relacjach, jak również konieczność krytycznej analizy etycznych i politycznych implikacji naszych działań wobec innych.

Rezydencja artystyczna

Istituzione Fondazione Bevilacqua La Masa
Wenecja, Włoty

06 | 2024

Podczas pobytu w Wenecji zafascynowała mnie wizja miasta które powstało wbrew logice, naturze i żywiołom. Przyglądałam się mu próbując przyjąć inną niż antropocentryczną perspektywę. Surrealistyczna wyspa stała się dla mnie polem badawczym nad ekosystemem gdzie współistnieją ludzkie i nie ludzkie zwierzęta, woda, architektura i rośliny. Z czasem poruszając się po weneckich labiryntach jak w grze komputerowej zaczęłam dostrzegać glitche. Usterki w baśniowym krajobrazie stały się widmem zbliżającej się katastrofy klimatycznej.

Prace powstałe głównie z materiałów znalezionych na ulicy; roślin i śmieci, składają się na esej wizualny oparty o ekofilozofię, teorię koewolucji roślin i zagadnienie ciemnej ekologii.

Herbarium Venetianum

obiekt

Istituzione Fondazione Bevilacqua La Masa

Wenecja, Włochy

06 | 2024

Tworząc swój zielnik prowadzę narrację o koegzystencji naszej i roślin. Każda z kart to inna opowieść. W swojej pracy zadaje pytania; czy nasze myśli nie są wytworem kwitnących kwiatów? Co wywołuje we mnie zapach jaśminu? Czego symbolem jest róża sprzedana mi ulicy przez emigranta? Idąc za teoriami radykalnych herbalistów rozmywam granice między tym co ludzkie i nie ludzkie w naszej wspólnej historii.

Galaktyka Straconych Szans

instalacja

06 | 2024

Instalacja powstała na ścianie na której nigdyś grano w *darta*. Po zdjęciu tarczy w koło pustego miejsca pozostały ślady po nieudanych rzutach. Setki małych punktów wyglądały jak galaktyka. *Galaktyka Straconych Szans*.

Reszta krajobrazu powstała z odpadów i fragmentów znalezionej w lagunie drewna. Tą pracą zadaję pytanie o naszą odpowiedzialność i o to co możemy zrobić w dobie kryzysu ekologicznego.

Makieta i Ziemniak

instalacja

06 | 2024

Podczas spacerów obok targu rybnego moją uwagę przykuły stopy wyrzucanych każdego dnia opakowań. Styropianowe hałdy stały się integralną częścią krajobrazu Wenecji - małą architekturą, która wabi skrzydlatych mieszkańców resztkami kalmarów i rybiego mięsa.

Styropian, którego użyłam do stworzenia makiety w inwazyjny sposób staje się częścią ekosystemu, nie ulega on biodegradacji a przekształcony w mikroplastik w nieodwracalny sposób zanieczyszcza planetę na której przetrwa dłużej niż nasz gatunek.

Ten ziemniak zdecydował się zakiełkować w mojej kuchni demonstrując swoje siły vitalne i niezależność. Rzucam na niego światło chcąc oddać cześć nie tylko jemu ale też dla całego gatunku.

Ziemniaki przywieziono do Europy jako rośliny ozdobne nie wiedząc, że wpłyną na losy ludzkości chroniąc przed głodem i zmieniając bieg historii wielu narodów.

Obiekt nienaturalny

rzeźba

06 | 2024

Z weneckiego Muzeum Historii Naturalnej wyszłam z refleksją iż poza przestrzeniami, które prezentują szczątki dawno wymarłych gatunków – skamieliny i kości dinozaurów – kolejne sale zdają się bardziej mówić o naturze ludzkiej. Wystawione trofea, takie jak głowy słoni, wypchane żyrafy czy spreparowane dzikie ptaki, stają się metaforą koszmaru antropocenu. Bezrefleksyjna celebrowanie tych zjawisk przypomina o destrukcyjnym wpływie człowieka na świat przyrody. W odpowiedzi na tę ekspozycję koniecznością wydało mi się stworzenie kolejnej sali, które ukazywałyby konsekwencje naszego istnienia na Ziemi.

Z odpadów znalezionych na ulicach stworzyłam pierwszy eksponat - organiczną rzeźbę, która, paradoksalnie, nigdy nie ulegnie biodegradacji. Próbuąc oszukać jej sztuczność, umieściłam pod nią elementy nasączone olejkami o zapachu żywicy i pomarańczy. Zapach, który jest jednym z najsilniejszych bodźców wywołujących wspomnienia, ma w mojej instalacji przywołać myśl o utraconym rajskim ogrodzie

I. Cloud

Instalacja multimedialna,

Instytut Kultury Miejskiej

Gdańsk

04 | 2024

Ta i kolejne Instalacje powstały na uroczystość przyznania nagrody poetyckiej Eurpoeiski Poeta Wolności. W swojej pracy inspirowałam się Arvisem Vigulsem którego poezja „to spacer po krawędziach świata prawdy i wyobrażenia, w którym zwierzęta, przedmioty, zjawiska i ludzie przenikają się, by ewoluować w nowe gatunki i znaczenia. Powracające nawiązania do odkryć Karola Darwina Gdzie zaczyna się i kończy człowiek, jak mocne piętno odcisnęliśmy na naturze i czy ta ludzka, szczególnie dzisiaj, w czasie antropocenu, ma szansę na ratunek?”*

* cytata pochodzi z opisu tomu *Pchli cyrk* Arvisa Vigulsa, Gdańsk 2024

III. Krajobraz

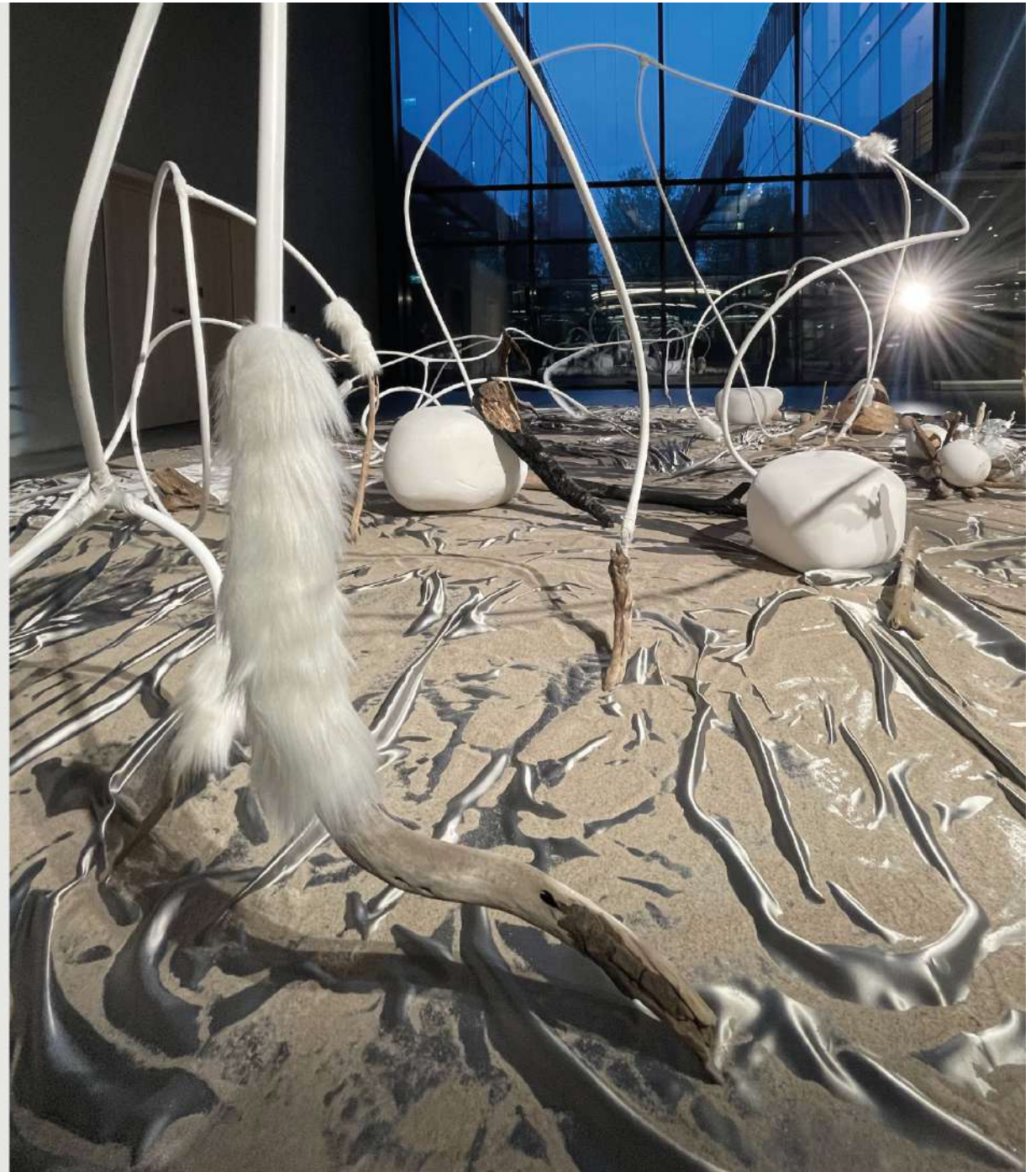
Instalacja

Festiwal Europejski Poeta Wolności

Instytut Kultury Miejskiej

Gdańsk

04 | 2024

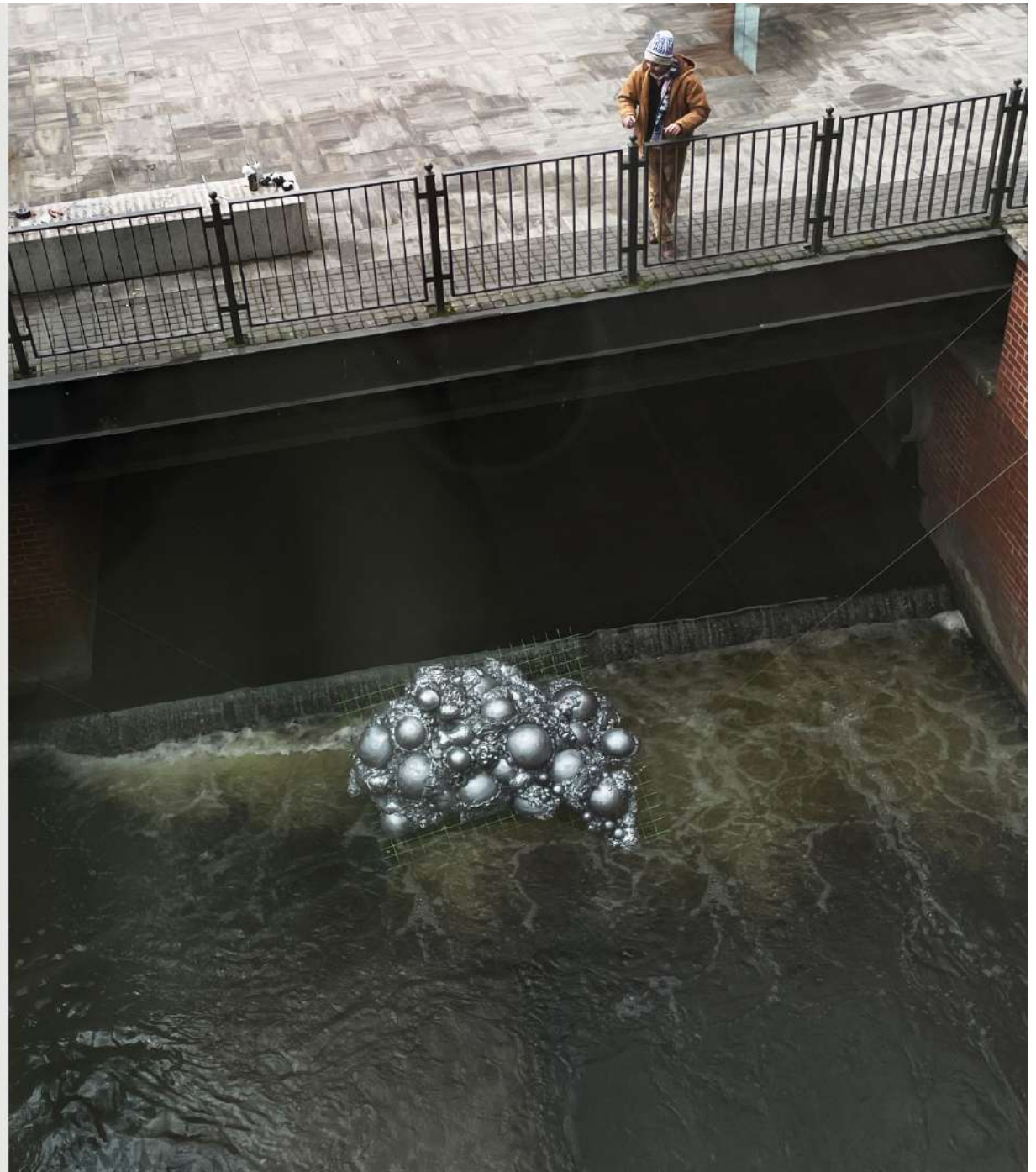
II. Piana

Instalacja site-specific

Instytut Kultury Miejskiej

Gdańsk

04 | 2024

Kość

obiekt performatywny

Teatr Dramatyczny im. Gustawa Holoubka,
Warszawa

02 | 2023

Kość, która powstał w ramach instalacji performatywnej do spektaklu „Arka i Ego” stała się dla mnie niezależnym bytem. Umieszczając w niej tęsknotę za „powrotem” do natury w ramach dalszej praktyki artystycznej postanowiłam wyjąć ją z ciemnych, teatralnych magazynów i zabrać ją na podróż nad morze. Wiozłam pół Polski a przez ostatni kilometr niosłam przez las. Kilka osób spotkanych po drodze zapytało czy jest prawdziwa. Odpowiadałam uśmiechem. Kiedy w końcu położyłam ją na piasku wyszeptam do niej „dopiero tu stajesz się sobą”.

Nad

Praca procesualna

Wystawa: 7 x70 Materia Literatury

Muzeum Literatury w Warszawie

09 | 2022

Performatywnie wykreślałam opisy przyrody z powieści „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej, będącej dla wielu synonimem czytelniczej mordęgi. Swoje pozornie destruktywne działanie świadomie sytuuję w kontekście postępującej degradacji natury, zadając pytanie o to, co stanie się, gdy wykreślimy ją z naszego życia i kultury.

